

ЭФОТК (IFRIC) 17 түшүндүрмөсү

«Акчалай эмес активдерди менчик ээлерине бөлүштүрүү»

Шилтемелер

- «Бизнестерди бириктирүү» ФОЭС (IFRS) 3 (2008-жылы кайра каралган)
- «Сатууга арналган жүгүртүүдөн тышкаркы активдер жана токтотулган ишмердүүлүк» ФОЭС (IFRS) 5
- «Финансылык инструменттер: маалыматты ачып көрсөтүү» ФОЭС (IFRS) 7
- «Бириктирилген финансылык отчеттуулук» ФОЭС (IFRS) 10
- «Адилет наркты баалоо» ФОЭС (IFRS) 13
- «Финансылык отчеттуулукту берүү» ФОЭС (IAS) 1 (2007-жылы кайра каралган)
- «Отчеттук мезгилден кийинки окуялар» ФОЭС (IAS) 10

Баштапкы маалымат

- 1 Кээде ишкана бул сапатта иш-аракет кылышкан өздөрүнүн жеке менчик ээлеринин¹ пайдасына дивиденддер катары акча каражаттарынан айырмаланган активдерди (акчалай эмес активдерди) бөлүштүрөт. Мындай жагдайларда ишкана ошондой эле өзүнүн жеке менчик ээлерине акчалай эмес активдерди же болбосо алардын акчалай альтернативасын алууга тандоо бере алат. ЭФОТК ишкана мындай бөлүштүрүүнүн эсебин кантип жүргүзүүгө тийиштиги жагынан колдонмону даярдоого суроо-талап алды.
- 2 Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарты (ФОЭС) ишкана өзүнүн менчик ээлеринин (адатта дивиденддер катары аталуучулардын) пайдасына активдердин бөлүштүрүлүшүн кантип баалоого тийиштиги жагынан колдонмону бербейт. ФОЭС (IAS) 1 ишкананын менчик ээлеринин пайдасына активдердин бөлүштүрүлүшү катарында таанылган дивиденддер жөнүндө маалыматты же болбосо өздүк капиталдагы өзгөртүүлөр жөнүндө отчетто, же болбосо финансылык отчетторго карата эскертүүлөрдө берилишин талап кылат.

Колдонуу чөйрөсү

- 3 Ушул Түшүндүрмө ишкана өзүнүн менчик ээси катары иштеп жаткан менчик ээлеринин¹ пайдасына активдерди кайтарымсыз бөлүштүрүүсүнүн төмөнкүдөй типтерине карата колдонулат:
 - (a) акчалай эмес активдерди бөлүштүрүү (мисалы, ФОЭС (IFRS) 3тө аныкталгандай негизги каражаттар объектилерин, бизнестин, ФОЭС (IFRS) 5те аныкталгандай башка ишканада же чыгып жаткан топтордогу ээлик кылуу үлүштөрүн); жана
 - (b) анда менчик ээлерине акчалай эмес активдерди же болбосо алардын акчалай альтернативасын алууга тандоо берилген бөлүштүрүү.
- 4 Ушул Түшүндүрмө анда үлүштүк инструменттердин бир эле классынын менчик ээлеринин бардыгы бирдей каралган бөлүштүрүүгө гана колдонулат.

¹ ФОЭС (IAS) 1дин 7-пункту менчик ээлерин үлүштүк катары классификацияланган инструменттердин кармоочулары катары аныктайт.

- 5 Ушул Түшүндүрмө бөлүштүрүүгө чейин жана андан кийин акыркы эсепте бир эле тарап же тараптар тарабынан контролдук кылынган акчалай эмес активдердин бөлүштүрүлүшүнө карата колдонулбайт. Бул өзгөчө учур бөлүштүрүүнү жүргүзгөн ишкананын өзүнчө, жеке жана бириктирилген отчеттуулугуна карата колдонулат.
- 6 5-пунктка ылайык ушул Түшүндүрмө акчалай эмес активдер акыркы эсепте бөлүштүргөнгө чейинки тараптар тарабынан бөлүштүргөндөн кийин да контролдук кылынган учурда колдонулбайт. ФОЭС (IFRS) 3түн В2-пунктунда «Жеке жактардын тобу, эгер макулдашуунун натыйжасында анын ишмердүүлүгүнөн пайда алуу максатында бул ишкананын финансылык жана операциялык саясатын аныктоо ыйгарым укуктарына алар жамааттык түрдө ээ болгон учурда, кайсы-бир ишкананы контролдоочу катары каралары» көрсөтүлгөн. Демек, бөлүштүрүү активдер бөлүштүрүлгөндөн кийин деле бөлүштүрүлгөнгө чейинки тараптар тарабынан контролдук кылынуунун негизинде ушул Түшүндүрмөнүн колдонуу чөйрөсүнүн шарттарына ылайык келбеши үчүн, макулдашуунун натыйжасында, бөлүштүрүлгөн активдерди алышкан жеке акционерлердин тобу бөлүштүрүүнү жүргүзгөн ишканага карата мындай түпкү жамааттык ыйгарым укуктарга ээ болууга тийиш.
- 7 5-пунктка ылайык ушул Түшүндүрмө, эгер ишкана туунду ишканада ээлик кылуусунун айрым үлүшүн бөлүштүрүп, бирок туунду ишкананын үстүнөн контролдук кылууну өзүнө калтырган учурда колдонулбайт. Анын натыйжасында ал өзүнүн туунду ишканасындагы контролдонбоочу үлүшүн тааныган бөлүштүрүүнү жүзөгө ашырган ишкана ФОЭС (IFRS) 10го ылайык бөлүштүрүүнү эсепке алууну жүргүзөт.
- 8 Ушул түшүндүрмө акчалай эмес активдерди бөлүштүрүүнү жүзөгө ашырган ишкана тарабынан жүргүзүлгөн эсепке алуу тартибин гана караштырат. Ал мындай бөлүштүрүлүүчү активдерди алышкан акционерлер тарабынан жүргүзүлгөн эсепке алуу тартибин караштырбайт.

Суроолор

- 9 Ишкана бөлүштүрүү тууралуу жарыялаганда жана өзүнүн менчик ээлеринин пайдасына тиешелүү активдерди бөлүштүрүү милдети болгондо, ал төлөнүп берилүүгө жаткан дивиденддерге карата милдеттенмени таанууга тийиш. Тиешелүү түрдө, ушул түшүндүрмө төмөнкү суроолорду карап чыгат:
- (a) Кандай учурларда ишкана төлөнүп берилүүгө жаткан дивидендди таанууга тийиш?
 - (b) Ишкана төлөнүп берилүүгө жаткан дивидендди кантип баалоого тийиш?
 - (c) Ишкана төлөнүп берилүүгө тийиш дивидендди төлөп жатканда, ал бөлүштүрүлгөн активдердин баланстык наркы менен төлөнүп берилүүгө жаткан дивиденддин баланстык наркынын ортосундагы айырманы кантип эсепке алууга тийиш?

Консенсус

Төлөнүп берилүүгө тийиш болгон дивиденд кандай учурларда таанылат?

- 10 Дивидендди төлөп берүү боюнча милдеттенме дивиденд тиешелүү түрдө бекитилгенде таанылууга тийиш жана мындан ары, башкача айтканда төмөнкү күнгө карата ишкананын ыктыярына калтырылбайт:

- (a) качан дивидендди төлөө жөнүндө, мисалы, жетекчилик же директорлор кеңеши берген жарыялоо тиешелүү ыйгарым укуктуу адамдар, мисалы, акционерлер тарабынан бекитилгенде, эгер юрисдикция мындай бекитүүнү талап кылса, же
- (b) качан дивиденд жарыяланганда, мисалы, жетекчилик же директорлор кеңеши тарабынан, эгер юрисдикция мындан аркы бекитүүнү талап кылбаса.

Төлөнүп берилүүгө тийиш дивидендди баалоо

- 11 Ишкана өзүнүн менчик ээлеринин пайдасына дивиденд катары акчалай эмес активдерди бөлүштүрүү боюнча милдеттенмени бөлүштүрүлүүчү активдердин адилет наркы боюнча баалоого тийиш.
- 12 Эгер ишкана өзүнүн менчик ээлерине акчалай эмес активди же анын акчалай альтернативасын алууга тандоо берсе, ишкана ар бир альтернативанын адилет наркын, жана менчик ээлеринин альтернативалардын ар бирин тандоосунун тийиштүү ыктамдыгын карап чыгып, төлөнүп берилүүгө жаткан дивидендди баалоого тийиш.
- 13 Ар бир отчеттук мезгилдин аягында жана төлөө күнүнө карата ишкана төлөнүп берилүүгө жаткан дивиденддин баланстык наркын карап чыгууга жана оңдоп-түзөтүүгө тийиш, ошону менен бирге төлөнүп берилүүгө жаткан дивиденддин баланстык наркындагы кандай болбосун өзгөртүүлөр бөлүштүрүү суммасына оңдоп-түзөө катары өздүк капиталдын курамында таанылат.

Ишкана төлөнүп берилүүгө жаткан дивидендди төлөгөн учурда бөлүштүрүлүүчү активдердин баланстык наркы менен төлөнүп берилүүгө тийиш болгон дивиденддин баланстык наркынын ортосундагы кандай болбосун айырманы эсепке алуунун тартиби

- 14 Ишкана төлөнүп берилүүгө тийиш болгон дивидендди төлөгөн учурда, ал пайда менен зыяндын курамында бөлүштүрүлүүчү активдердин баланстык наркы менен төлөнүп берилүүгө тийиш болгон дивиденддин баланстык наркынын ортосундагы айырманы, эгер мындай бар болсо, таанууга тийиш.

Маалыматты берүү жана ачып көрсөтүү

- 15 Ишкана 14-пунктта сыпатталган айырманы пайда менен зыяндын курамындагы өзүнчө берене катары көрсөтүүгө тийиш.
- 16 Ишкана төмөнкү маалыматты ачып көрсөтүүгө тийиш, эгер колдонулса:
 - (a) мезгилдин башына жана аягына карата төлөнүп берилүүгө тийиш дивиденддин баланстык наркын; жана
 - (b) бөлүштүрүлүүчү активдердин адилет наркынын өзгөрүшүнүн натыйжасында, 13-пунктка ылайык мезгил ичинде таанылган баланстык нарктын көбөйүшүн же азайышын.
- 17 Эгер отчеттук мезгил аяктагандан кийин, бирок финансылык отчеттуулук чыгарууга жактырылганга чейин ишкана дивидендди акчалай эмес активдерди бөлүштүрүү түрүндө төлөп берүүнү жарыяласа, ал төмөнкүлөрдү ачып көрсөтүүгө тийиш:
 - (a) бөлүштүрүлүүчү активдердин мүнөзүн;

- (b) отчеттук мезгилдин аягына карата бөлүштүрүлүүчү активдердин баланстык наркын; жана
- (c) отчеттук мезгилдин аягына карата бөлүштүрүлүүчү активдердин адилет наркын, эгер ал алардын баланстык наркынан айырмаланса, жана ФОЭС (IFRS) 13түн 93(b), (d), (g) жана (i) жана 99-пункттарына ылайык бул адилет наркты баалоо үчүн колдонулган метод(дор) жөнүндө маалыматты.

Күчүнө кирүү күнү

- 18 Ишкана ушул түшүндүрмөнү 2009-жылдын 1-июлунда же бул күндөн кийин башталуучу жылдык мезгилдерге карата перспективдүү колдонууга тийиш. Ретроспективдүү колдонулушуна жол берилбейт. Мөөнөтүнөн мурда колдонууга жол берилет. Эгер ишкана ушул түшүндүрмөнү 2009-жылдын 1-июлуна чейин башталуучу мезгилге карата колдонулса, анда ал бул фактыны ачып көрсөтүүгө, ошондой эле ФОЭС (IFRS) 3тү (2008-жылы кайра каралган), ФОЭС (IAS) 27ни (2008-жылдын майында киргизилген түзөтүүлөрдү эске алуу менен) жана ФОЭС (IFRS) 5ти (ушул Түшүндүрмө менен киргизилген түзөтүүлөрдү эске алуу менен) колдонууга милдеттүү.
- 19 2011-жылдын майында чыгарылган ФОЭС (IFRS) 10 тарабынан 7-пунктка түзөтүүлөр киргизилди. Ишкана ФОЭС (IFRS) 10ду колдонуу менен бир убакта бул түзөтүүлөрдү колдонууга тийиш.
- 20 2011-жылдын майында чыгарылган ФОЭС (IFRS) 13 тарабынан 17-пунктка түзөтүүлөр киргизилди. Ишкана ФОЭС (IFRS) 13тү колдонууда бул түзөтүүнү колдонууга тийиш.